

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України (щодо врегулювання питань забезпечення безпеки постачання електричної енергії та природного газу)

Верховна Рада України **п о с т а н о в л я є**:

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Законі України «Про ринок електричної енергії» (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 27-28, ст. 312 із наступними змінами):

1) у частині четвертій статті 5:

пункт 10 викласти в такій редакції:

«10) здійснення в межах своєї компетенції науково-технічної політики, розроблення і затвердження порядків, норм та правил в електроенергетичному комплексі;»;

доповнити пунктами 10¹, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 такого змісту:

«10¹) координація організації протиаварійної роботи в енергетичній галузі;

11) погодження інвестиційних програм оператора системи передачі та операторів систем розподілу в частині основних технічних напрямків для розвитку системи передачі та систем розподілу;

12) затвердження планів розвитку операторів систем розподілу на наступні п'ять років, плану розвитку системи передачі на наступні 10 років та звіту з оцінки достатності генеруючих потужностей;

13) формування та реалізація державної політики із збереження цілісності, забезпечення надійного та ефективного функціонування об'єднаної

енергетичної системи України, єдиного диспетчерського (оперативно-технологічного) управління нею;

14) затвердження графіків виконання ремонтів (поточного, середнього, капітального, модернізації (реконструкції), будівництва, технічного переоснащення) основного обладнання електростанцій та внесення змін до них;

15) затвердження графіку накопичення вугілля на кінець кожного місяця для теплових електростанцій та теплоелектроцентралей;

16) затвердження заходів, що вживатимуться у разі порушення безпеки постачання електричної енергії, або у випадках ризику порушення безпеки постачання електричної енергії відповідно до статті 16 цього Закону;

17) розроблення програми підвищення рівня надійності роботи, розвитку та модернізації розподільних і магістральних електричних мереж;».

У зв'язку з цим пункт 11 вважати відповідно пунктом 18;

2) у статті 9:

частину першу доповнити новим абзацом такого змісту:

«Для цілей цієї статті особливою групою споживачів вважаються юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність, використовуючи струмоприймачі першої категорії з надійності електропостачання або які є споживачами та/або власниками електричних мереж і не є оператором системи розподілу, електричні мережі якого використовуються для розподілу електричної енергії іншим споживачам та/або юридичні і фізичні особи, які встановили генеруючі установки, призначені для виробництва електричної енергії, відповідно до частини першої статті 58 цього Закону.»;

у частині другій слова в дужках викласти у такій редакції «(крім побутових споживачів та споживачів, не віднесених до особливої групи споживачів)»;

у частині третій слова в дужках викласти у такій редакції «(крім побутових споживачів та споживачів, не віднесених до особливої групи споживачів)»;

у частині четвертій:

у пункті 1 слова в дужках викласти у такій редакції «(крім побутових споживачів та споживачів, не віднесених до особливої групи споживачів)»;

у пункті 2:

абзац перший викласти у такій редакції:

«2) здійснення державного енергетичного нагляду за дотриманням учасниками ринку (крім побутових споживачів та споживачів, не віднесених до особливої групи споживачів), у тому числі на об'єктах альтернативної енергетики незалежно від їх форми власності, військових об'єктах, об'єктах оборонного значення та об'єктах оборонної галузі) вимог правил та інших нормативно-правових актів з питань технічної експлуатації електричних станцій і мереж, технічного стану електричних установок і мереж, а саме за:»;

доповнити абзацами третім, четвертим такого змісту:

«забезпеченням надійної роботи електричних станцій, мереж передачі та розподілу електричної енергії;

організацією вводу в експлуатацію електричних установок і мереж після нового будівництва, реконструкції та технічного переоснащення;».

У зв'язку з цим абзаци третій – восьмий вважати відповідно абзацами п'ятим – десятим;

в абзаці шостому слово «споживачів» замінити словами «особливої групи споживачів»;

в абзаці десятому слова у дужках викласти у такій редакції «(крім побутових споживачів та споживачів, не віднесених до особливої групи споживачів)»;

пункти 3, 4 викласти в такій редакції:

«3) участь у роботі комісій з розслідування причин і наслідків технологічних порушень в роботі енергетичного господарства особливої групи споживачів, на об'єктах електроенергетики і в об'єднаній енергетичній системі України;

4) надання центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі, висновку щодо пріоритетності технічних рішень для розвитку системи передачі та систем розподілу, передбачених проектами інвестиційних

програм та планів розвитку оператора системи передачі та операторів систем розподілу, а також результатів перевірок здійснення учасниками ринку реконструкції та модернізації енергетичного обладнання електричних станцій;»;

пункт 4¹ виключити;

доповнити пунктами 5, 6 такого змісту:

«5) участь у роботі комісій учасників ринку щодо оцінки стану готовності до роботи в осінньо-зимовий (опалювальний) період, проходження грозового періоду та періоду підвищених та низьких температур, льодоходу, весняної повені та в умовах надзвичайних ситуацій;

б) проведення моніторингу та здійснення контролю за розглядом спірних питань щодо приєднання електричних установок замовників до електричних мереж. Висновки центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики за результатами здійснення контролю є обов'язковими до виконання;».

У зв'язку з цим пункт 5 вважати відповідно пунктом 7;

у частині п'ятій:

пункт 4 викласти в такій редакції:

«4) застосовувати відповідно до законодавства штрафні санкції до учасників ринку за порушення вимог нормативно-правових актів з питань технічної експлуатації електричних станцій і мереж, технічного стану електричних установок і мереж, створення перешкод у здійсненні державного енергетичного нагляду (контролю), а також за неподання інформації або подання завідомо недостовірної інформації, передбаченої нормативно-правовими актами, що регулюють засади функціонування ОЕС України і постачання електричної енергії;»;

пункт 12 викласти в такій редакції:

«12) користуватися відповідними інформаційними базами даних державних органів, державними, у тому числі урядовими, системами зв'язку і комунікацій, мережами спеціального зв'язку та іншими технічними засобами,

базами даних диспетчерського (оперативно-технологічного) управління, інформаційними базами операторів систем розподілу та систем передачі з питань функціонування ринку електричної енергії»;

3) у статті 16:

у частині першій:

в абзаці першому після слів «учасниками ринку» доповнити словами «та забезпечує здійснення моніторингу безпеки постачання електричної енергії»;

пункт 6 після слова «заходів» доповнити словами «та забезпечення моніторингу їх виконання»;

пункт 9 після слів «електричної енергії» доповнити словами «та відповідальність за її порушення»;

доповнити частинами п'ятою, шостою такого змісту:

«5. Заходи, які ініційовані відповідно до частини першої цієї статті з метою усунення порушень безпеки постачання та подолання їхніх наслідків затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі.

6. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі, для реалізації завдань з безпеки постачання забезпечує нормативно-правове регулювання з питань:

проведення моніторингів у сфері електроенергетики з питань безпеки постачання електричної енергії;

складання і застосування графіків обмеження та аварійного відключення споживачів, а також протиаварійних систем зниження електроспоживання;

організації проведення вимірів електричного навантаження в режимний день;

порядку підготовки та оцінки готовності об'єктів електроенергетики до роботи в осінньо-зимовий період;

організації спеціальної підготовки і навчання з питань технічної експлуатації об'єктів електроенергетики;

організації статистичної звітності в частині технічного стану та організації експлуатації ОЕС України;

організації розслідування і обліку технологічних порушень на об'єктах електроенергетики і в ОЕС України. Висновки за результатами розслідування технологічного порушення є обов'язковими до виконання;

технічної експлуатації станцій та мереж, енергетичного обладнання, випробування та ремонту електроустановок і мереж;

затвердження нормативних характеристик технологічних витрат електричної енергії на її передачу та розподіл електричними мережами.».

У зв'язку з цим частини п'яту – восьму вважати відповідно частинами сьомою – десятою;

4) частину четверту статті 30 доповнити новим пунктом 13 такого змісту:

«13) дотримуватися графіків виконання ремонтів (поточного, середнього, капітального, модернізації (реконструкції), будівництва, технічного переоснащення) основного обладнання електростанцій, затверджених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі.»;

5) у статті 33:

у частині третій:

пункт 10 викласти в такій редакції:

«10) надавати Регулятору, центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі, та центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, інформацію, необхідну для здійснення ними законодавчо встановлених функцій та повноважень, у тому числі щодо:

технологічних порушень на об'єктах електричних мереж, які знаходяться в експлуатації;

оцінки технічного стану електроустановок для передачі електричної енергії;

обсягів капітального ремонту підстанційного обладнання електричних мереж об'єктів системи передачі;

обсягів технічного обслуговування ліній електропередавання оператора системи передачі;

виконання обсягів інвестиційних програм з нового будівництва, реконструкції та повної заміни обладнання електричних мереж;»;

доповнити пунктом 19 такого змісту:

«19) дотримуватися програми підвищення рівня надійності роботи, розвитку та модернізації магістральних електричних мереж, розробленої центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі.»;

б) у статті 37:

частину першу викласти в такій редакції:

«1. Щороку до 1 травня оператор системи передачі відповідно до порядку, затвердженого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі, розробляє та подає на затвердження центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі, план розвитку системи передачі на наступні 10 років. План розвитку системи передачі на наступні 10 років має забезпечувати відповідність системи передачі потребам ринку електричної енергії та інтересам безпеки постачання електричної енергії.»;

у частині восьмій після слова «років» доповнити словами «погоджену з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі»;

7) у статті 46:

у частині третій:

пункт 10 викласти в такій редакції:

«10) надавати Регулятору, центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі, та центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, інформацію, необхідну для здійснення ними функцій і повноважень, встановлених законодавством.

Зокрема, центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, надається інформація щодо:

оцінки технічного стану об'єктів розподільчих електричних мереж;

технологічних порушень на об'єктах електричних мереж, які знаходяться в експлуатації;

обсягів капітального ремонту об'єктів розподільчих електричних мереж, які знаходяться в експлуатації;

обсягів технічного обслуговування об'єктів розподільчих електричних мереж, які знаходяться в експлуатації;

виконання обсягів інвестиційних програм з нового будівництва, реконструкції та повної заміни електричних мереж та обладнання;

наявності пошкоджених кабельних ліній електропередачі;

наявності діючих електроустановок та мереж, які не мають власника;

забезпечення нормативного рівня надійності електропостачання споживачів;»;

доповнити новим пунктом 16 такого змісту:

«16) дотримуватися програми підвищення рівня надійності роботи, розвитку та модернізації розподільних електричних мереж, розробленої центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі.»;

8) у статті 50:

у частині першій після слова «затвердження» доповнити словами «центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі»;

у частині третій після слів «розподілу та» доповнити словами «після погодження з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі»;

9) у статті 77:

частину другу доповнити новим пунктом 3¹ такого змісту:

«3¹) порушення Правил про безпеку постачання електричної енергії»;»;

у частині четвертій:

пункт 4 доповнити новим підпунктом «д» такого змісту:

«д) за недотримання вимог Правил про безпеку постачання електричної енергії»;»;

пункт 6 виключити;

доповнити новою частиною восьмою такого змісту:

«8. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, у разі виявлення правопорушень на ринку електричної енергії приймає у межах своїх повноважень рішення про накладення штрафів на учасників ринку (крім побутових споживачів та споживачів не віднесених до особливої групи непобутових споживачів) у таких розмірах:

1) за ухилення від виконання або несвоєчасне виконання приписів (крім питань пов'язаних з приєднанням до електричних мереж) – до 5 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

2) за неподання інформації або подання завідомо недостовірної інформації, передбаченої нормативно-правовими актами, що регулюють засади функціонування об'єднаної енергетичної системи України, а також за неподання копій документів з питань організації експлуатації та оперативного управління, пояснень та іншої інформації на законну вимогу центрального

органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики – до 1 тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

3) за створення перешкод у здійсненні державного енергетичного нагляду (контролю) (незаконна або безпідставна відмова у допуску до здійснення заходів державного нагляду (контролю) та/або незаконна або безпідставна вимога про припинення здійснення заходів державного нагляду (контролю), та/або не призначення уповноваженої особи суб'єкта господарювання на час проведення заходів державного нагляду (контролю) та/або відсутність такої особи або керівника юридичної особи або фізичної особи-підприємця за місцезнаходженням суб'єкта господарювання протягом першого дня заходу державного нагляду (контролю), що призвело до недопуску, або невиконання суб'єктом господарювання вимог посадових осіб, що перешкоджають проведенню заходів державного нагляду (контролю) під час здійснення таких заходів) – до 10 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Штрафні санкції застосовуються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики шляхом прийняття відповідного рішення, яке оформлюється у вигляді постанови.

Штраф може бути накладено протягом шести місяців з дня виявлення правопорушення, але не пізніше одного року з дня його вчинення.».

У зв'язку з цим частини восьму, дев'яту вважати відповідно частинами дев'ятою, десятою.

2. У Законі України «Про ринок природного газу» (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 27, ст. 234 із наступними змінами):

1) у частині першій статті 1:

доповнити пунктом 5-1 такого змісту:

«5-1) вузол обліку природного газу (ВОГ) – сукупність засобів вимірювальної техніки, зокрема лічильник газу або звужуючий пристрій, та

допоміжних засобів, призначених для вимірювання, реєстрації результатів вимірювання та розрахунків об'єму природного газу, зведених до стандартних умов, визначених законодавством;»;

доповнити пунктом 8-1 такого змісту:

«8-1) екстрене реагування на аварійні ситуації (далі – екстрене реагування) – комплекс заходів, що вживаються оператором газотранспортної системи, операторами газорозподільних систем (із залученням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу у випадках, передбачених цим законом) з метою попередження виникнення або настання наслідків аварійних ситуацій, пов'язаних з системами постачання природного газу споживачам, що можуть завдати шкоди майну, життю і здоров'ю фізичних та юридичних осіб;»;

2) частину сьому статті 4 доповнити новим пунктом 5-1) такого змісту:

«5-1) Формує державну політику у сфері державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу, екстреного реагування та державного нагляду за дотриманням технічних норм та норм безпеки споживачами відповідно до статей 8-8-2 цього Закону;»;

3) після статті 7 доповнити новою статтею 7-1 такого змісту:

«Стаття 7-1. Державний енергетичний нагляд (контроль) на ринку природного газу

1. Державний енергетичний нагляд (контроль) на ринку природного газу здійснює центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного нагляду (контролю) на ринку природного газу, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через відповідного міністра згідно із законодавством.

2. Предметом державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу є господарська діяльність, пов'язана з видобуванням (видобутком), зберіганням (закачуванням, відбором), транспортуванням, розподілом, постачанням природного газу, послугами установки LNG, а також

зі споживанням природного газу для власних потреб суб'єктами ринку природного газу (крім споживачів) в частині технічної експлуатації об'єктів газової інфраструктури та об'єктів газовидобутку, їх випробування та ремонту, виконання робіт з їх проектування.

3. Способом здійснення державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу є проведення центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу, відповідних обстежень, перевірок, оглядів щодо обладнання об'єктів газової інфраструктури, об'єктів видобутку природного газу у порядку, визначеному Законом України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

4. На центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу, покладається:

1) здійснення державного енергетичного нагляду за об'єктами газової інфраструктури, об'єктами видобутку природного газу;

2) здійснення державного енергетичного нагляду за дотриманням суб'єктами ринку природного газу (крім споживачів) технічних норм та норм безпеки на ринку природного газу, а саме за:

забезпеченням надійного та безпечного транспортування, розподілу та постачання природного газу споживачам;

організацією та періодичністю проведення спеціальної підготовки працівників, які забезпечують оперативно-технологічне управління і технічне обслуговування обладнання на об'єктах газової інфраструктури, об'єктах видобутку природного газу, періодичністю перевірки рівня знань зазначених працівників щодо вимог відповідних нормативно-правових актів;

дотриманням встановленого нормативно-правовими актами порядку застосування оператором газотранспортної системи, операторами газорозподільних систем та постачальниками заходів з припинення (обмеження) транспортування та розподілу природного газу споживачам;

забезпеченням належного технічного стану елементів обладнання системної протиаварійної автоматики, встановлених у суб'єктів ринку природного газу (у тому числі споживачів);

3) здійснення державного енергетичного нагляду за дотриманням споживачами природного газу технічних норм та норм безпеки на ринку природного газу, а саме за:

а) відповідністю об'єктів споживання природного газу умовам експлуатації та узгодженій проектній документації чи умовам договору розподілу природного газу, а також вимогам безпеки до систем газопостачання;

б) відсутністю несанкціонованого відбору природного газу;

в) працездатністю та/або придатністю ВОГ до застосування на підставі результатів перевірки його метрологічних характеристик, зокрема загальної похибки вимірювання;

г) відсутністю несанкціонованого втручання в роботу засобів вимірювальної техніки у складі ВОГ та/або несанкціонованого газопроводу;

г) відсутністю несанкціонованого підключення газових приладів, внаслідок чого може перевищуватися діапазон обчислення ВОГ (сумарна номінальна потужність газових приладів і пристроїв перевищує діапазон обчислення ВОГ);

д) роботою ВОГ у позаштатному режимі;

е) відсутністю витоків газу.

4) участь у роботі комісій з розслідування причин і наслідків аварій і пожеж на обладнанні об'єктів газової інфраструктури, об'єктів видобутку природного газу, які призвели до порушення режимів роботи інших суб'єктів ринку природного газу;

5) погодження проектів планів розвитку газотранспортних та газорозподільних систем, сховищ газу, установок LNG на наступні 10 років, а також їх окремих розділів (інвестиційних програм) в частині пріоритетності технічних рішень для розвитку таких систем;

б) за запитом центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в нафтогазовому та

нафтогазопереробному комплексі, проведення перевірок та надання висновків щодо стану виконання затверджених планів розвитку газотранспортних та газорозподільних систем, сховищ газу, установок LNG на наступні 10 років, а також їх окремих розділів (інвестиційних програм) в частині реалізації передбачених технічних рішень, а також щодо здійснення суб'єктами ринку природного газу реконструкції та модернізації газового обладнання на об'єктах видобутку природного газу;

7) виконання інших функцій відповідно до цього Закону.

5. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу, під час здійснення державного енергетичного нагляду має право:

1) вимагати від суб'єктів ринку природного газу усунення виявлених порушень вимог відповідних нормативно-правових актів;

2) видавати суб'єктам ринку природного газу обов'язкові для виконання розпорядчі документи щодо усунення порушень вимог відповідних нормативно-правових актів;

3) фіксувати процес проведення державного енергетичного нагляду (контролю) чи кожен окрему дію за допомогою засобів аудіо- та відеотехніки;

4) застосовувати відповідно до законодавства штрафні санкції до суб'єктів ринку природного газу за порушення вимог відповідних нормативно-правових актів;

5) складати протоколи та розглядати справи про адміністративні правопорушення у випадках, передбачених законом;

6) ініціювати зупинення експлуатації об'єктів газової інфраструктури, об'єктів видобутку природного газу шляхом подання відповідного позову до суду на підставі акта, складеного за результатами здійснення заходу, в ході якого виявлено їх незадовільний технічний стан та/або організацію їх експлуатації;

7) вимагати від суб'єктів ринку природного газу, їх посадових осіб припинення дій, що перешкоджають здійсненню державного енергетичного нагляду (контролю);

8) одержувати від суб'єктів ринку природного газу, їх посадових осіб на письмовий запит безоплатно необхідну для виконання покладених на нього завдань інформацію з питань, що виникають під час здійснення державного енергетичного нагляду (контролю);

9) надавати суб'єктам ринку природного газу консультаційну допомогу та розглядати спірні питання, що виникають між ними, у межах своєї компетенції;

10) надавати висновок щодо технічного обґрунтування вимог технічних умов приєднання за письмовим зверненням заявника;

11) одержувати в установленому законодавством порядку від центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, суб'єктів ринку природного газу інформацію, необхідну для виконання покладених на нього завдань;

12) користуватися відповідними інформаційними базами даних державних органів, державними, у тому числі урядовими, системами зв'язку і комунікацій, мережами спеціального зв'язку та іншими технічними засобами;

13) здійснювати у встановленому законодавством порядку претензійну та позовну роботу, спрямовану на реалізацію його повноважень відповідно до Конституції та законів України.

6. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу, забезпечує конфіденційність отриманої інформації, що використовується ним для здійснення своїх функцій та становить комерційну таємницю, відповідно до вимог законодавства.

7. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу, здійснює й інші повноваження відповідно до закону.

8. Фінансування центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу, здійснюється за рахунок коштів загального та спеціального фондів Державного бюджету України у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.»;

4) у частині першій статті 8 після слів «газотранспортні та газорозподільні системи», «газотранспортних та газорозподільних систем» додати слова «(включно із ВОГ та газовими приладами споживачів)»;

5) доповнити статтями 8-1, 8-2 та 8-3 такого змісту:

«Стаття 8-1. Екстрене реагування на аварійні ситуації

1. Порядок екстреного реагування на аварійні ситуації затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в нафтогазовому та нафтогазопереробному комплексі, з додержанням положень цієї статті.

2. Під час екстреного реагування припинення постачання природного газу на об'єкт споживання природного газу дозволяється за письмовою згодою споживача або за рішенням оператора газотранспортної або газорозподільної системи у випадках, які загрожують життю та здоров'ю людей, що має бути належним чином зафіксовано оператором газотранспортної або газорозподільної системи.

3. Якщо під час екстреного реагування споживачу було припинено транспортування або розподіл природного газу за рішенням оператора газотранспортної або газорозподільної системи:

відповідний оператора газотранспортної або газорозподільної системи повідомляє про це центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу, за формою, визначеною порядком екстреного реагування на аварійні ситуації;

споживач має право звернутися до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного енергетичного нагляду

(контролю) на ринку природного газу, із заявою про проведення позапланової перевірки.

У випадку надходження заяви споживача центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу, зобов'язаний протягом не більше двох діб провести перевірку дотримання встановленого нормативно-правовими актами порядку застосування відповідним оператором газотранспортної або газорозподільної системи заходів з припинення (обмеження) транспортування або розподілу природного газу на об'єкт споживача.

Якщо за результатом проведеної перевірки буде досягнуто висновку про недотримання нормативно-правових актів під час припинення (обмеження) транспортування або розподілу природного газу на об'єкт споживача, за приписом центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу, транспортування або розподіл природного газу на об'єкт споживача має бути негайно (протягом 24 годин) та безкоштовно відновлений.

Стаття 8-2. Державний нагляд за дотриманням технічних норм та норм безпеки споживачами

1. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу, має право проводити планові та позапланові перевірки ВОГ та газових приладів споживачів на предмет додержання технічних норм та норм безпеки у порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в нафтогазовому та нафтогазопереробному комплексі, з додержанням положень цієї статті.

2. Позапланова перевірка, передбачена частиною 1 цієї статті, призначається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу, за заявою споживача, об'єкт якого потребує перевірки, або

особи, яка на законних підставах проживає за адресою об'єкта побутового споживача.

Позапланова перевірка, передбачена частиною 1 цієї статті, може призначатися центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу, за заявою оператора газотранспортної/газорозподільної системи по відношенню до об'єктів споживачів, приєднаних до його системи, або інших осіб, якщо існують обґрунтовані підозри порушенням технічних норм та норм безпеки.

Позапланова перевірка може також призначатися центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу, у випадку самостійного виявлення ним фактів, що можуть вказувати на порушення, у тому числі з відкритих джерел інформації.

3. За результатами здійснення перевірки, передбаченої частиною 1 цієї статті, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу, приймає рішення про:

- 1) відсутність порушень технічних норм та норм безпеки споживачем;
- 2) наявність порушень технічних норм та норм безпеки споживачем, що пов'язані виключно з неналежним документальним оформленням (неоформленням) ВОГ, опломбування, інших елементів ВОГ або газових приладів споживача, їх невідповідності проектній чи іншій технічній документації (окрім несанкціонованого газопроводу), якщо така невідповідність не створює ризику виникнення аварійної ситуації та не призводить до некоректного обліку газу;
- 3) наявність порушень технічних норм та норм безпеки споживачем, пов'язаних з несанкціонованим втручанням споживача у роботу ВОГ або іншим втручанням, що призводить до несанкціонованого відбору природного газу або

що призводить до некоректного обліку природного газу, в тому числі втручання в роботу ВОГ, наявність несанкціонованих газопроводів тощо;

4) наявність порушень технічних норм та норм безпеки споживачем при експлуатації ВОГ, газових приладів та/або інших технічних норм та вимог, що створюють ризик аварійної ситуації і можуть нести загрозу життю та здоров'ю або призводять до некоректного комерційного обліку газу, в тому числі наявність витоків газу.

4. У випадку прийняття центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу, за результатами перевірки рішення згідно з пунктом 1 частини 3 цієї статті центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу, і споживач складають та підписують відповідний акт про результати перевірки.

У випадку прийняття центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу, за результатами перевірки рішення згідно з пунктом 2 частини 3 цієї статті центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу, та споживач складають та підписують акт про результати перевірки з описом порушення.

У випадку прийняття центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу, за результатами перевірки рішення згідно з пунктом 3 або 4 частини 3 цієї статті центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу, та споживач складають та підписують акт про результати перевірки з описом порушення, описом ризиків, що створюють загрозу виникнення аварійної ситуації, загрозу майну, життю та здоров'ю осіб чи загрозу некоректного комерційного обліку газу.

5. Споживач несе відповідальність за виявлені під час перевірки порушення, визначені у частині 3 цієї статті, за виключенням випадків, передбачених статтею 8-3 цього Закону.

Стаття 8-3. Порядок усунення порушень технічних норм та норм безпеки споживачами

1. У разі виявлення порушень, передбачених пунктами 2 або 3 частини 3 статті 8-2 цього Закону, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу, протягом не більше тридцяти календарних днів з дати проведення перевірки видає наказ про усунення споживачем порушень. Копія цього наказу надається споживачу.

2. Наказ про усунення споживачем порушень має містити таку інформацію:

1) перелік порушень технічних норм та норм безпеки споживачами, що мають бути усунені, з посиланням на відповідні положення нормативно-правових актів;

2) наявність або відсутність факту припинення постачання/транспортування/розподілу природного газу на об'єкт споживача;

3) спосіб усунення порушень в узагальненому вигляді;

4) строк, який надається споживачу для усунення порушення;

5) дата наступної позапланової перевірки (наступна перевірка) або вимоги до документів та інформації, що має бути надана споживачем на підтвердження усунення порушень.

3. При визначенні способу усунення порушень центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу, має враховувати фактичний стан ВОГ споживача і фактичну можливість усунення відповідного порушення шляхом застосування відповідного способу його усунення.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу,

веде статистику виявлених порушень, передбачених пунктами 2 або 3 частини 3 статті 8-2 цього Закону, та розробляє і оприлюднює на своєму вебсайті рекомендації щодо способу їх усунення.

4. Строк, який надається споживачу для усунення порушення, не має перевищувати шести календарних місяців з дати відповідного наказу і має бути не меншим ніж розумно достатній для вчинення споживачем усіх необхідних дій з усунення порушення, але в будь-якому разі не менше ніж один календарний місяць з дати наказу.

5. Наступна (контрольна) перевірка призначається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу, у наказі про усунення споживачем порушень і проводиться у випадку, якщо усунення порушень передбачає фізичне втручання у роботу газотранспортної/газорозподільної системи, ВОГ чи газових приладів споживача або споживач всупереч наказу не надав достатніх документів та інформації на підтвердження усунення порушень.

Дата контрольної перевірки, визначена в наказі про усунення споживачем порушень, не може визначатися раніше закінчення строку, який надається споживачу для усунення порушення, та пізніше ніж через місяць з дати завершення такого строку.

Контрольна перевірка проводиться в порядку, передбаченому частиною першою статі 8-2 цього Закону.

6. За результатами аналізу документів та інформації, наданої споживачем, а також за результатами контрольної перевірки, якщо така проводилася, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу, видає акт про підтвердження усунення порушень споживачем або акт про не усунення порушень споживачем, копія якого надається споживачу у спосіб, визначений частиною 1 статті 8-2 цього Закону.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу, забезпечує можливість подання споживачем необхідних документів та інформації на підтвердження усунення порушень в електронній формі.

7. У випадку усунення споживачем порушень споживач звільняється від відповідальності за виявлені під час перевірки порушення, визначені у пунктах 2 та 3 частині шостій статті 8-2 цього Закону.

8. У випадку не усунення споживачем порушень споживач несе відповідальність відповідно до законодавства.»;

б) у статті 59:

частину другу доповнити пунктом 6-1 такого змісту:

«6-1) порушення вимог у сфері державного енергетичного нагляду (контролю);»;

доповнити частиною 4-1 такого змісту:

«4-1. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу, у разі виявлення правопорушень на ринку природного газу приймає у межах своїх повноважень рішення про накладення штрафів на учасників ринку (крім побутових споживачів) у таких розмірах:

а) у разі скоєння правопорушення, передбаченого пунктом 6-1 частини другої цієї статті, у розмірі 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожне порушення;

б) у разі невиконання (несвоєчасного виконання) приписів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу, у розмірі 500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;»;

частину шосту після слова «Регулятора» доповнити словами «або центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу»;

частину восьму після слова «Регулятором» доповнити словами «або центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності через шість місяців з дня його опублікування, окрім розділу II «Прикінцеві положення», який набирає чинності з дня, наступного за днем опублікування цього Закону.

2. Кабінету Міністрів України:

протягом чотирьох місяців з дня набрання чинності цим Законом привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом,

забезпечити приведення у відповідність із цим Законом або прийняття нових нормативно-правових актів міністерствами та відомствами.

3. Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, протягом місяця з дня набрання чинності цим Законом привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

Голова Верховної Ради України

Руслан СТЕФАНЧУК